

Konzorcijum za prevenciju
gojaznosti kroz efektivne aktivnosti
vezane za ishranu i fizičku aktivnost

BILTEN

A 6th Framework Programme
European Commission
Coordination Action

Broj 3

www.europrevob.eu

Mart 2008.

OD NAUČNOG KOORDINATORA

Dobrodošli u treći broj EURO-PREVOB biltena!

Blizu smo kompletiranja prve godine našeg projekta. Napravljen je dobar napredak u odnosu na rad koji smo sebi zadali. Prvo, željela bih zahvaliti svim partnerima za njihove napore pri širenju informacija o projektu: svi su izvještavali o jednoj ili više prošlih, ili planiranih, aktivnosti, i naš website je sada povezan sa brojnim relevantnim websajtovima! Uz to, puno ljudi će imati mogućnost da čuje o EURO-PREVOBU tokom sljedećih nekoliko mjeseci, kada se budu organizovale prezentacije projekta, uključujući VI Međunarodni kongres o ishrani i dijetetici (Antalya, april 2008), XVI Evropski kongres o gojaznosti (Geneva, maj 2008) i IX Nordijska konferencija o ishrani (Copenhagen, juni 2008). Molimo da nas obavijestite o vašoj namjeri da predstavite projekat na sastanku u vašoj regiji.

Partneri koji su uključeni u radne pakete (working package - WP) 2, 3 i 4- naporno su radili na zadacima koje smo postavili za cilj da razvijemo, što će biti ključ da na odgovarajući način obavimo naš rad tokom predstojeće godine. Naprijed je opisano, da je napravljen izvanredan napredak za naša tri zadatka: za WP2 - baza podataka stručnjaka i investitora poslata na interni pregled, urađeni konačni nacrti za WP3 (pregledi literature) i za WP4 – urađen koncept o analizi smjernica i analizi smjerničkog alata koji će biti spreman za diskusiju na sljedećem susretu.

Naredni susret, tj. I plenarni sastanak i III susret Naučnog komiteta za projekat, održat će se 17. i 18. aprila u Jurmali, Latvija. Brojni stručnjaci i investitori već su potvrdili svoje učešće na plenarnom sastanku, i predviđa se da će njihov doprinos znatno pojačati kvalitet i usmjerenje našega rada.

Još jedanput hvala svima za vaš veliki trud; vidimo se u Jurmali u aprilu!

Joceline Pomerle

**14 partnera iz
11 država**

Koordinator Projekta : London
School of Hygiene & Tropical
Medicine

Partneri u projektu : Bosna i
Hercegovina, Češka Republika,
Danska, Francuska, Italija, Latvija,
Ruska Federacija, Slovenija,
Švicarska, Turska, Velika Britanija

Trajanje: 04/2007–03/2010

Uspostavljanje WP2:

Uspostavljanje baze podataka za analize evropskih stručnjaka i investitora, pod nadzorom dr Francesca Branca, WHO-EURO

Dostava WP2 (D2) je predviđena za kraj marta 2008, i trenutno se radi interni pregled: D2 "Baza podataka evropskih stručnjaka i investitora" je podnesena koordinirajućem timu krajem februara kao posljednji korak prije slanja Evropskoj Komisiji. D2 je predstavljen sa dva koncepta koja su pripremljena posljednjih mjeseci (draftovi su diskutirani na Prvom savjetodavnom sastanku i na Drugom sastanku Naučnog komiteta u Kopenhagenu). Prvi koncept predstavlja bazu podataka evropskih stručnjaka za prevenciju gojaznosti, drugi koncept se odnosi na mapu stakeholder-a i bazu podataka stručnjaka i investitora.

Uspostavljanje WP3

Pregled literature, pod nadzorom dr Erica Brunnera, University College London

Dostava WP3 (D3.1 i D3.2) je predviđena za kraj maja 2008., i do sada je urađeno sljedeće:

Dva pregleda (iznesena dolje) koja su podnesena vođi radnog paketa i drugim partnerima, i već su dobiveni komentari od obadvije strane. Pregled literature će biti raspravljen na narednom projektnom sastanku u Jurmali, Latvija.

- **Pregled 1:** ima za cilj potpuno razumijevanje naučnog znanja o: varijacijama i trendovima u prevladavanju gojaznosti, što se tiče zdravstvenog i ekonomskog aspekta iste, te socio-ekonomskog šarenila u Evropi; te o ishrani i fizičkoj aktivnosti kao odrednicama gojaznosti u Evropi.
- **Pregled 2:** ima za cilj da potakne razumijevanje postojeće situacije u zdravstvu u odnosu na prehranu i fizičku aktivnost kao determinatore gojaznosti, te neujednačenost kod gojaznosti u EU, te na širem evropskom nivou.

Uspostavljanje WP4

Razvoj alata za analizu smjernica, pod nadzorom dr Francesca Branca, WHO-EURO

Zadnje bilješke o WP4 proizvodima, tj. konceptni predložak o analizama smjernica i bilješke o alatima za analizu smjernica biće gotove krajem maja 2008, i u vezi s tim je načinjen dobar napredak.

1. **Konceptni predložak o analizama smjernica:** podrazumijeva prijedlog okvira za analizu smjernica u kontekstu EURO-PREVOB-a, metode analize smjernica i načela vođenja razvitka alata za analizu smjernica, vodič za analiziranja rezultata dobivenih analizama smjernica, te stvaranje EURO-PREVOB bodovne liste.
2. **Alat za analizu smjernica se sastoji od:** 1) intervju sa glavnim informantima, fokusirajući se na smjernice koje su identificirane na zadnjem susretu, te ciljanje na procijenjeni napredak u odnosu na ove smjernice, postavljanjem pitanja preko serija indikatora; 2) anketno ispitivanje u vezi sa započinjanjem neposrednih mjerenja u zajednici, u vezi sa smjernicama projekta.

Uspostavljanje WP5

Razvoj i koordinacija u subregionalnim analizama, pod nadzorom dr Aileen Robertsona, SUHR Univerzitetski koledž

U razvoju je rad na razvoju detaljne metodologije koja će se koristiti kod organizacije smjerničkih analiza alata subregionalnih istraživačkih i radnih grupa. Aileen će predstaviti inicijalnu strategiju za provedbu ovog rada, na narednom susretu u Jurmali, Latvija.

****PRIPREME ZA SUSRET****

Imaćemo priliku da se okoristimo ekspertizama i izlaganjima brojnih znanih stručnjaka koji su pozvani da govore o smjernicama relevantnim za EURO-PREVOB:

- Dr Elisabeth Dowler, sa odjela za sociologiju Univerziteta Warwick, Ujedinjeno Kraljevstvo, će govoriti o hrani i nepravilnoj shrani
- Dr Mike Rayner, sa Univerziteta Oxford, British Heart Foundation Health Promotion Research Group, će govoriti o profiliranju hranljivih sastojaka kao osnovom za označavanje i politiku finansiranja.
- Dr Tim Lobstein, savjetnik EURO-PREVOB, sa International Obesity TaskForce, govoriće o marketingu koji je vezan za djecu.
- Profesor Brian Martin, savjetnik EURO-PREVOBA i predsjedavajući Health-Enhancing Physical Activity (HEPA) mreže, sa švicarskog Federalnog instituta za sport Magglingen, govoriće o fizičkoj aktivnosti i uticaju okoliša.
- Dr Adriano Cattaneo, sa Instituta za dječije zdravlje IRCCS Burlo Garofolo, Italija, govoriće o majčinskom i dječijem zdravlju u vezi s ishranom.
- Dr Carmen Perez Rodrigo, sa Community Nutrition Unit na Bilbao Department of Public Health, Španija, govoriće o razvoju smjernica za škole i indikatora razvijenih u sklopu WHO strategije za ishranu, fizičku aktivnost i zdravlje.

****PRAKTIČNE INFORMACIJE I DOPUNSKI DOKUMENTI****

Sve praktične informacije, uključujući hotelske aranžmane i preliminarni program, na raspolaganju su učesnicima na sljedećim mjestima za kontakt© (korisničko ime i password su navedeni u pozivnici):

<https://sharepoint.euro.who.int/sites/MM/MMBasic/euro-prevob/default.aspx>.

Dopunski dokumenti će uskoro biti dostupni ovdje. Ako trebate pomoć, kontaktirajte Almuth Janisch iz WHO Regionalnog ureda za Evropu, na alm@euro.who.int

Mjesto: Jurmala, Latvia

Imaćemo divnu priliku da održimo susret u Jurmali, na latvijskoj obali. Odsjest ćemo u hotelu Jurmala. Sve informacije o hotelu i njegovim sadržajima mogu se dobiti preko www.hoteljurmala.com/en/.

Ako planirate ići u obilazak mjesta dok ste u Latviji, ovdje su dodatne informacije:

www.latviatourism.lv/info.php;

www.rigatourism.lv/EN/Channels/Tip/default.htm;

<http://en.wikipedia.org/wiki/Latvia>;

www.timeout.com/travel/riga

DRUGI SUSRETI I KONFERENCIJE 2008.

Pored konferencija i susreta navedenih na kraju dokumenta, koje ćete kao spisak primiti prije sastanka u Jurmali, ovdje još ističemo:

UCL Javni seminar: Gojaznost - ima li nade za promjene?

Utorak, 1. juli 2008, 17h

Govornici: Profs Tim Lang, City University, Jand Wardle, UCL, Martin Mc Kee LSHTM i Philip James IOTF (tbc). Panel chair: Dr. Eric Brunner, UCL. Email: iish@ucl.ac.uk; <http://www.ucl.ac.uk/iish/seminars.htm>

Granada Naučna sedmica o zdravlju, životnim stilovima i ishrani u Evropi: Od začeca do adolescencije (HELENA simpozijum)

http://www.helenastudy.com/granada_symposium.php

NAUČNI IZVJEŠTAJI I REFERATI

Stanje činjenica o zdravlju u gradovima i zdravoj tjelesnoj težini: Canadian Population Health Initiative – 2008. Canadian Institute for Health Information

<http://secure.cihi.ca/cihiweb/dispPage.jsp?cw=page=GR1929E>

Nova strategija protiv gojaznosti u Ujedinjenom Kraljevstvu. Ova zemlja je nedavno pokrenula istoimenu strategiju, "Zdrava težina, zdravo življenje: Recipročna vladina strategija za Englesku"

(<http://www.dh.gov.uk/en/Publicationsandstatistics/Publications/PublicationsPolicyAndGuidance/DH082378>)

Renehan AG et al. Body-mass index i incidenca karcinoma: Sistematski pregledi meta-analiza izvršenih prospektivnih proučavanja. The Lancet 2008; 371: 569-578.

Povećanje BMI je povezano sa povišenim rizikom od češćih i manje češćih tipova tumora. Za neke tipove raka, ta povezanost se razlikuje između polova i stanovništva različitog etničkog porijekla. Ova epidemiološka promatranja bi trebala potkrijepiti istraživanja bioloških mehanizama koji povezuju gojaznost i rak.

Fizička aktivnost i okoliš: Vodič za promociju i stvaranje fizičke okoline koja podržava povećanje nivoa fizičke aktivnosti. (januar 2008). Ovaj vodič nudi prve na dokazima zasnovane preporuke o tome kako poboljšati fizičku okolinu i potaknuti fizičku

aktivnost na nacionalnom nivou. Isti demonstrira važnost takvih poboljšanja, te potrebu procjenjivanja kako ona utiču na javno zdravlje. (<http://www.nice.org.uk/PH008>)

Alat za smjernice ekonomične prehrane - Koristan u borbi protiv gojaznosti i slabe ishrane? Ovaj izvještaj raspravlja o posljedicama uvođenja mjera vezanih za sastavljanje jelovnika (porezi, potpore), tj. do kojeg stepena regulacione ekonomske mjere mogu biti korištene da bi stimulirale promjene u ishrani kod vulnerabilnih grupa; o efikasnosti ekonomskih mjera uspoređenih sa drugim mjerama; te da li ekonomske mjere mogu djelovati sa drugim mjerama u vezi smjernica prehrane.

Veza između prehrane i ponašanja: Uticaj ishrane na mentalno zdravlje. (januar 2008.) Izvještaj o istraživanju koje je obavio Associate Parliamentary Food and Health Forum. (www.fabresearch.org).

Socijalne odrednice zdravlja: razvitak baze podataka za političku akciju - konačni izvještaj - Measurement and Evidence Knowledge Network

Michael P. Kelly (Co-chair) – Josiane Bonnefoy (Co-chair). WHO Commission on the Social Determinants of Health, 2007. (http://www.who.int/social_determinants/resources/mekn_report_10oct07.pdf.)

Načini pravljenja uzoraka za smjernice su opisani, i identificirani su odgovarajući uvodni sadržaji i komunikacijske strategije.

Sljedeća osnovna četiri elementa su istaknuta redom: a) pronalaženje dokaza b) evidencija i razvoj smjernica c) implementacija i evaluacija, i d) učenje iz prakse.

Izveštaj također opisuje glavne načine na koji se mogu monitorirati smjernice koje su u vezi sa društvenim determinantama.

Moynihan R et al. Informiranost zdravstvenih službi : Sprovođenje istraživanja u cilju izgradnje boljeg zdravstvenog sistema. Izveštaj Kunnskapssenteret (Norveški znanstveni centar za zdravstvene usluge) br. 1-2008. Multimetodička studija.

(<http://WWW.kunnskapssenteret.no/filer/Rapport0801EIHP.pdf>)

Sedam glavnih implikacija studije, za one koji upravljaju organizacijama koje daju praktična klinička uputstva ili procjenu zdravstvenih tehnologija ili organizacija, a u cilju dobivanja istraživačkih dokaza za razvitak zdravstvenih smjernica, uključuju:

1. Saradnja sa drugim organizacijama;
2. Ostvarivanje čvrste povezanosti sa tvorcima smjernica i uključenje investitora u posao;
3. Nezavisnost i uređivanje interesnih konflikata među onima koji su uključeni u rad;
4. Izgrađivanje kapaciteta za one koji rade u organizacijama;
5. Upotreba odgovarajućih metoda i transparentnost u poslu;
6. Lagani početak, jasno slušanje i opažanje, uobličavanje važnih pitanja;
7. Prijemčivost kod implementacije zaključaka čak i ako oni nisu sasvim poznati drugoj strani

DODATNE NOVOSTI

Konsultacije o predloženoj EU shemi o konzumaciji voća. EU Savjet o poljoprivredi i seoskom razvoju istražuje potencijal za jednu školsku shemu o voću u kontekstu reforme Common Market Organization (CMO) za voće i povrće. Predložena shema bi trebala odgovarati važnim javno zdravstvenim ciljevima, uklapajući se u postojeće školske inicijative o ishrani, imajući u vidu siromašniju djecu, te podržavanje hortikulturalne proizvodnje. Ovo savjetovanje je sada otvoreno za priloge od strane zainteresirane javnosti.

Sadržaji od interesa uključuju:

- Evropski i nacionalni smjernički kontekst o hrani i ishrani za predloženu šemu za voće i povrće u školama;
- Razmatranje različitih načina na koje se ta shema može provesti;
- Iznalaženje mogućnosti koje bi obezbijedile da ova shema donese korist djeci koja potječu iz porodica sa nižim primanjima.

Sve relevantne informacije o toj školskoj shemi za voće mogu se pronaći na sljedećoj web-stranici:

<http://ec.europa.eu/agriculture/markets/fruitveg/sfs/public/index.en.htm>

Studija slučaja

Ova web-stranica je stalno dopunjavana sa primjerima koji ističu rad u zajednicama u čitavoj Irskoj:

<http://www.healthyfoodforall.com/content/blogcategory/24/31>

Zanimljivi izvori

<http://well.blogs.nytimes.com/2008/01/15/the-farmers-market-effect/>

www.lovefoodhatewaste.com

www.ers.usda.gov/publications/err54

IZVJEŠTAJI O KONFERENCIJAMA I SUSRETIMA

WHO intervencije u zajednici u cilju poboljšanja ishrane i fizičke aktivnosti

Berlin, 21-22. februar 2008.

WHO Regionalni ured za Evropu, u saradnji sa njemačkim Ministarstvom zdravlja, upriličio je susret pod gornjim naslovom u Berlinu. Cilj susreta je bio da stručnjaci i projektni menadžeri dobiju mogućnost da prodiskutuju pozitivna iskustva vezana za uticaj na životne stilove ljudi. Predstavljeni su dobri primjeri sprovedenih intervencija koji su poslužili kao baza za identifikaciju uspješnih intervencija. Učesnici su zamoljeni za učešće u raspravi, te za prihvaćanje kriterija po kojima bi se definirale i procjenjivale dobre metode.

OBAVIJESTI O KONFERENCIJAMA I SUSRETIMA

VI Međunarodni kongres o ishrani i dijetetici, april 2008.

Podnesen je jedan sažetak:

1. Suočavanje sa socijalnim i ekonomskim determinantama ishrane i fizičke aktivnosti u cilju sprečavanja gojaznosti u Evropi: EURO-PREVOB.

XIV Evropski kongres o gojaznosti, Maj 2008.

Podnesena su dva sažetka u vidu postera:

1. Suočavanje sa socijalnim i ekonomskim determinantama ishrane i fizičke aktivnosti u cilju sprečavanja gojaznosti u Evropi: EURO-PREVOB.
2. Razvoj analitičkih alatki za prevenciju gojaznosti: učešće EURO-PREVOB-a

Nordijska konferencija o ishrani, 1-4 jun 2008.

Podnesena su dva sažetka u vidu postera:

1. Razumijevanje veze između gojaznosti i nepravilne ishrane: EURO-PREVOB
2. Različiti socijalni činioci gojaznosti u Nordijskim i Baltičkim zemljama: EURO-PREVOB

Nejednakost u zdravlju, nove informacije, nova politička gledišta, 16-17 oktobra 2008.

U pripremi je jedan sažetak koji će biti objavljen.

EURO-PREVOB KONTAKTI

Za dodatne informacije molimo vas da posjetite EURO-PREVOB web-stranicu www.euoprevob.eu ili pošaljete svoja pitanja, komentare i sugestije direktno na e-mail adresu (euoprevob@lshtm.ac.uk).

Koordinator Projekta

Ime : London School of Hygiene & Tropical Medicine

Vođa projekta: Martin McKee

Naučni koordinator: Joceline Pomerleau

Administrativni koordinator : Giovanna Ceroni

Adresa : Keppel Street, London WC1E 7HT

Zemlja : United Kingdom

Telefon : (44) 20 7612 7811; *Fax*: (44) 20 7612 7812

kontakt email: euoprevob@lshtm.ac.uk

Partneri:

Ime: London School of Hygiene & Tropical Medicine (LSHTM)

Zemlja: Velika Britanija

Website: www.lshtm.ac.uk

Ime: SUHR'S University College (SUHRS)

Zemlja: Danska

Website: www.suhrs.dk

Ime: World Health Organization Regional Office for Europe (WHO)

Zemlja: Danska

Website: www.euro.who.int

Ime: Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (INSERM)

Zemlja: Francuska

Website: www.inserm.fr

Ime: Hacettepe University Department of Nutrition and Dietetics (HUBDB)

Zemlja: Turska

Website: www.hacettepe.edu.tr

Ime: South East Public Health Observatory (SEPHO)

Zemlja: Velika Britanija

Website: www.sepho.org.uk

Ime: Istituto Nazionale di Ricerca per gli Alimenti e la Nutrizione (INRAN)

Zemlja: Italija

Website: www.inran.it

Ime: Public Health Agency (PHA)

Zemlja: Latvija

Website: www.sva.lv

Ime: Masaryk University (MU)

Zemlja: Češka Republika

Website: www.muni.cz

Ime: Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine (IPH-FBiH)

Zemlja: Bosna i Hercegovina

Website: www.zzjzfbih.ba

Ime: National Centre for Preventive Medicine (NCPM)

Zemlja: Ruska Federacija

Website: www.gnicpm.ru

Ime: Institute of Public Health of the Republic of Slovenia (IVZ RS)

Zemlja: Slovenija

Website: www.ivz.si

Ime: Geneva Infant Feeding Association (GIFA)

Zemlja: Švicarska

Website: www.gifa.org

Ime: University College London (UCL)

Zemlja: Velika Britanija

Website: www.ucl.ac.uk

